

Az elhallgatott tragédia - A "Wilhelm Gustloff" elsüllyesztése

Contributed by lakosm
2004. October 20. Wednesday 19:32

There are no translations available
Röviddel a második világháború befejezése előtt, 1945. január 30-án egy szovjet tengeralattjáró a Balti-tengeren elsüllyesztette a menekülteket szállító német "Wilhelm Gustloff" hajót. Kilencezer ember vesztette életét, főként a gyermekek. Ez volt a legnagyobb tengeri katasztrófa, sokkal súlyosabb, mint a "Titanic" elsüllyedése (az áldozatok számát tekintve hatszorosan). A világ - eddig legalábbis - mégsem tudott minderről.

Röviddel a második világháború befejezése előtt, 1945. január 30-án egy szovjet tengeralattjáró a Balti-tengeren elsüllyesztette a menekülteket szállító német "Wilhelm Gustloff" hajót. Kilencezer ember vesztette életét, főként a gyermekek. Ez volt a legnagyobb tengeri katasztrófa, sokkal súlyosabb, mint a "Titanic" elsüllyedése (az áldozatok számát tekintve hatszorosan). A világ - eddig legalábbis - mégsem tudott minderről. Gátló Grass Nobel-díjas német író nagy felháborítást keltett a viharokat is kavarázó legújabb kisregényében ("Rajkmenetben") éppen ez, a német irodalomban sokáig elhallgatott téma: az egykori német keleti területéről való menekültek története szerepel. [&]

A hallgatás csak akkor ért meg, amikor lebontották a berlini falat, és Helmut Kohl német kancellár véglegesnek ismerte el a német keleti határt. Az utóbbi időben az eddig tabuként kezelt témák is megjelennek a német közbeszédben: a második világháború alatt Németországot ért légbombázások és a tömeges menekültek egykori német keleti területeiről. [&]

Szimbólum volt a "Wilhelm Gustloff" is: ahogy a "Titanic" a technika iránt lelkesedő civilizáció felfuvalkodottságát tanúsította, így mutatta a "Gustloff" a német felsőbbrendűség álmait. 1937-ben bocsátották vízre a világ addigi legnagyobb kirándulóhajóját: 208 méter hosszú és csaknem 24 méter széles volt, mozdítószerszámokkal fedélzetén. A háború alatt átfestették szíre, és a gotenhafeni (gdyniai) kikötőben ringott, mint a 2. tengeralattanhadosztály kadétjeinek zászlócsónakja. 1945. január végén a szovjet Vörös Hadsereg feltartóztatlanul nyomult nyugat felé, Krynberg és Danzig (Gdansk) irányába. Hamarosan egész Kelet-Porországot bekerítették. Németek százai menekültek ezekről a területekről gyalog, szekereken, -20 fokos hidegben, hátukban a vörös Hadsereggel, a szovjet repülőgépek folyamatos támadásai között. Sokak számára az utolsó remény jelentette a Gotenhafen kikötője az ott horgonyzó hajókkal, amelyek menekülteket tudnak felvenni. (Gotenhafen a német haditengerészet egyik legfontosabb támaszpontja volt, és mivel messze keleten feküdt, a szövetséges bombázók alig tettek benne kárt. Ide áramlottak a német menekültek százai.) 1945. január 21-én Dönitz német admirális kiadta a parancsot: minden rendelkezésre álló német hajónak mentenie kell a szovjetek elől azt, amit lehet. A "Hannibál-hadművelet" minden idők legnagyobb tengeri evakuációjává lett: több mint kétmillió embert szállított nyugatra. A parancs szerint mindenekelőtt a tengeralattjárók katonáit és a hadianyagot kellett nyugatra menekíteni, de a hajók szabad kapacitását menekültek elhelyezésére használták. Természetesen csak a legkevesebbet, a német gyermekeket mentették - a felfuvalkodott maradványok az utolsó pillányig harcolniuk kellett. Január 26. után a "Gustloff" is mind több menekültet vett fel. Kezdetben pontosan számolták a katonákat, de a menekülteket a korlátokat és a fedélzetre áramlottak. Egy 10 ezernél is többben (két és fél ezer gyermek) zsúfolásztak össze az eredetileg 1500 utasra és 500 főnyi személyzetre készült hajón. A "Gustloff" január 30-án indult a kikötőből. Lassan haladt, sebességét a tengeralattjáró is tartani tudta, ráadásul a nyári utat választotta - az ugyanis aknamentes volt -, és ezzel kitétte magát az ellenség tengeralattjáróinak támadásainak. Egy pillanatban tartózkodás, és szrevéltlen maradt szovjet tengeralattjáró felfedezte az éjszaka sötétben haladó kivilágított (!) német hajót, és hirtelen torpedókkal támadta. A hajó a találatok után a bal oldalára dőlt, fedélzetén kitört a pánik. A "Gustloff"-ot később kisebb hajók csak 12 embert tudott kimenteni, a többiek - több mint 9 ezren - a vízbe fulladtak, vagy mentőmellényben a jég vízben megfagytak. Ugyanaz a szovjet tengeralattjáró február 9. éjszakai járatán elsüllyesztette a "Steuben" utasszállító gőzhajót. A fedélzeten tartózkodó kb. 5 ezer menekültből csak alig hatszáz tudtak kimenteni a jéghegy vízbe. Április 16-án a "Goya" motoros hajó torpedózták meg a szovjetek, az azon menekülő 6220 emberből 165 ölte a támadást. A német menekültek vesztesége mintegy 20 ezer főnyi lett. Forrás: www.historia.hu